शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
बी.ए.भाग ३ सत्र ५ स्वाध्याय प्रश्न
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. बी.ए. भाग ३ सत्र ५ साठीचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे. **दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.**

नियम :

1. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक व इंग्रजी आवश्यक पेपरकरिता एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे.स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरुपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरुपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करुन वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व सहा पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam Seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यासकेंद्रावर विहीत वेळेत स्वत: पोहोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे /कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) **स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.**
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर तसेच त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाहीत
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील.जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत.
7. स्वाध्याय जमा केलेल्या विद्यार्थ्यांनी संबधित विषयास अनुत्तीर्ण झाल्यास पुन्हा स्वाध्याय जमा करु नये फक्त अनुत्तीर्ण विषयाची लेखी परीक्षा द्यावी.

8. **बी.ए.भाग – ३ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४–२०२५ पासून सुधारित करण्यात आलेला आहे.त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सदर अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे.सदरचा अभ्यासक्रम www.unishivaji.ac.in या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.**

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करुन घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्याची आहे.

- **आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

परीक्षा बैठक क्रमांक

अभ्यासक्रमाचे नांव : ....

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र : ....

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :...

1. अभ्यास केंद्राचे नाव ————————————————————
2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव ————————————————————
3. पूर्ण पत्ता : ——————————————————————

——————————————————————————

———————————————————— पिन कोड नं.————

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :
5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ———————— सत्र ————————
6. पेपरचे नाव : ——————————————————————
7. पेपर क्रमांक : ——————————————————————
8. सबजेक्ट कोड : ——————————————————————
9. परीक्षा बैठक क्रमांक ————————————————————
   (ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)
10. पी.आर.एन. : ——————————————————————
11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : ——————————————
12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : ————————————————————

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : ——————————————————————

परीक्षकांची स्वाक्षरी : ————————————————————

B.A Part - III Sem. V Assignment Questions (Languages)

(Marathi, Hindi, English, Ardhamagadhi, Sanskrit and Urdu)

October/November 2025 Exam

बी. ए. भाग — ३ सत्र — ५ भाषा स्वाध्याय प्रश्न

(मराठी,हिंदी, इंग्रजी,अर्धमागधी, संस्कृत व उर्दू)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास १० गुण)

बी. ए. भाग ३ करिता प्रवेशित झालेल्या सर्व विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्पेशल विषयाच्या स्वाध्यायाबरोबर इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory) पेपरचे स्वाध्याय जमा करणे अनिवार्य आहे.

बी. ए. भाग ३, सत्र ५ इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory)
English for Communication

1) Major Themes in 'After Twenty Years' by O Henry.

OR

2) Predicament of the girl after losing her parents in 'The Orphan Girl' by Henry Derezio.

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक : ७ साहित्यविचार

१) साहित्य म्हणजे काय? ते सांगून साहित्याची प्रयोजने स्पष्ट करा.

किंवा

२) 'दृष्टांत' व 'रूपक' अलंकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक : ८ मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

१) भाषा म्हणजे काय? ते सांगून भाषेची वैशिष्टये सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

२) 'रूप-रूपिम-रूपिकातंर' ही साखळी सोदाहरण विशद करा.

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक : ९ मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स १५००)

१) आद्यकवयित्री महंदंबा यांच्या वाङ.मयलेखनाचा परिचय करून द्या.

किंवा

२) ज्ञानेश्वरांचे वाड्.मयीन कार्य स्पष्ट करा

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक : १० मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

१) सर्जनशील लेखनाची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२) शोधनिबंध व प्रकल्पलेखन यांचा स्थूल परिचय करून द्या.

बी ए भाग ३ सत्र ५ मराठी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ११ : वाड्मयीन प्रवाहाचे अध्ययन : अनुभवकथन

१) मराठीतील अनुभवकथन लेखनाची परंपरा स्पष्ट करा.

किंवा

२) 'एका लोकलढयाची यशोगाााथा'ची आशयसूत्रे स्पष्ट करा.

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र क्र. VII : विधा विशेष का अध्ययन

१) मोहनदास कहानी की कथावस्तु लिखिए।

अथवा

२) मोहनदास कहानी की समस्याएं लिखिए।

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र VIII : साहित्यशास्त्र

१) काव्य की परिभाषा लिखकर गुण दोष लिखिए।

अथवा

२) अनुप्रास शब्दालंकार का उदाहरण देकर उसके लक्षण स्पष्ट करें।

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र IX : हिंदी साहित्य का इतिहास

१) आदिकालीन राजनीतिक परिस्थितियों की चर्चा करें।

अथवा

२) राम भक्ति काव्य धारा की विशेषता लिखिए।

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र X : प्रयोजनमूलक हिंदी

१) प्रयोजनमूलक हिंदी की स्वरूपगत विशेषताएं लिखिए।

अथवा

२) अनुवाद में रोजगार के अवसर की चर्चा करें।

बी ए भाग ३ सत्र ५ हिंदी
प्रश्नपत्र XI : भाषा विज्ञान और हिंदी भाषा

१) भाषा परिवर्तन के कारण लिखिए।

अथवा

२) हिंदी की बोलियां अवधि खड़ी बोली का परिचय लिखिए।

B.A Part III Sem. V English
Paper VII : Introduction to Literary Criticism

1) What is the theory of three unities? How does Shakespeare violate the three unites and how does Johnson defend him?.

OR

2) Define the term Symbolism and illustrate it with the suitable examples from any literary text that you studied.

B.A Part III Sem. V English
Paper – VIII : English Poetry

1) Critically comment on the themes of crime, punishment, and redemption developed in the poem 'The Rime of the Ancient Mariner.'

OR

2) Discuss the characteristics of 'Elizabethan Poetry' that you studied.

B.A Part III Sem. V English
Paper – IX : English Drama

1) Write a note on definition and elements of drama.

OR

2) How does Shakespeare demonstrate Hamlet's confusion when he first sees the ghost?

B.A Part III Sem. V English
Paper No – X : English Novel

1) Rise and Development of the novel.

OR

2) Discuss the novel's title The Power and the Glory by Graham Greene.

B.A Part III Sem. V English
Paper- XI : Language And Linguistics

1) Differentiate between animal communication and human language.

OR

2) Write a short note on Phonology.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ७ :— जैनतत्वज्ञान (अष्टपाहुड)

१) स्त्रीयांना मोक्ष न मिळण्याची कारणे कोणती ते स्पष्ट करा.

किंवा

२) वीतरागी मुनीच्या आचार्याच्या गुणांचे वर्णन करा.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ८ :— प्राकृत काव्य (कंसवहो)

१) कृष्णाने दृष्टांचा संहार करुन गोपाळाचे रक्षण कसे केले ते लिहा.

किंवा

२) गोपी कशाप्रकारे शोक करत होत्या.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ९ :— प्राचीन प्राकृत साहित्य

१) रोहिणी सुनेने सासऱ्याने दिलेल्या पाच साळी कशा परत केल्या.

किंवा

२) कोल्हाला कासवास भक्ष्य करण्यात प्रथम यश का आले नाही.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक १० :— प्राकृत सट्टक साहित्य

१) कंपूर्रमंजरीची विरहावस्था स्पष्ट करा.

किंवा

२) विदुषकाने आपल्या पांडित्याची परंपरा कशी स्पष्ट केली.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ अर्धमागधी
पेपर क्रमांक ११ :— प्राकृत व्याकरण

१) प्राकृत भाषेतील आद्य जोडाक्षरातील बदल स्पष्ट करा.

किंवा

२) अनुनासिकीकरण म्हणजे काय ते उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—७ : संहिताध्ययनम्

१) सरमापणिसंवादसूक्ताचे महत्त्व विशद करा .

किंवा

२) पृथ्वीसूक्तातील विचार आपल्या शब्दांत लिहा.

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—८ : वेदान्तसार

१) वेदान्तसारानुसार यावर निबंध 'अनुबंध चतुष्टय' लिहा.

किंवा

२) वेदान्तसारमधील .ही संकल्पना स्पष्ट करा 'सूक्ष्मशरीर'

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—९ तर्कसंग्रह

१) तर्कसंग्रहोक्त .यावर सविस्तर निबंध लिहा 'सप्तपदार्थ'

किंवा

२) तर्कसंग्रहाच्या आधारे २४ गुण स्पष्ट करा.

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक—१० काव्यप्रकाश

१) षड्विधा लक्षणा स्पष्ट करा.

किंवा

२) .यावर सविस्तर विवेचन करा 'शब्दशक्ती'

बी ए भाग ३ सत्र ५ संस्कृत
पेपर क्रमांक —११ पुराविद्या

१) हस्तलिखित साधने व हस्तलिखित संकलन प्रकार यावर सविस्तर निबंध लिहा.

किंवा

२) कुषाणकालीन अभिलेखांवर परिचयात्मक निबंध लिहा.

ا

B.A Part III (Semester-V) –2025.

Assignment .V

Paper no.VII.7

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے •• (10)

1 سر سید احمد خان کے سماجی پہلوں پر تفصیلی نوٹ لکھیے •

2 سر سید احمد خان کے حیات وادبی خدمات پر تفصیلی نوٹ لکھیے

Paper no.VIII.8

1 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے •• (10)

1 اشتہار کی تعریف اور زبان پر روشنی ڈالیے۔•

2 اشتہار کے مقاصد بیان کیجیے۔ اشتہار کے ذرایع اور قسمیں پر تفصیلی نوٹ لکھے ؟

Paper no.IX.9

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے (10)

1 کارل مارکس کے تنقیدی نظریات پر نوٹ لکھے•؟1 2تنقید کی تعر یف اورآغازوارتقاء ۔

3تنقید و تحقیق کی تعر یف اورآغازوارتقاء پر تفصیلی نوٹ لکھے

Paper no.X.10

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے •• (10)

ا رومانی تحریک سے کون وابستہ تھے اس پر تفصیلی نوٹ لکھے

2 اودھ پنچ کا آغازوارتقاء کس طرح ہوا اس پر تفصیلی نوٹ لکھیے

Paper no.XI.11

2 مندرجہ ذیل میں سے سوالات کا جواب تفصیلی میں لکھے (10)

راجندر سنگھ بیدی حیات وادبی خدمات پر تفصیلی نوٹ لکھیے\

2 راجندر سنگھ بیدی کا ناول 'ایک چادر میلی کا خلاصہ لکھیے..

....

Scanned with OKEN Scanner